

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaazanyos és Udvarhely-vármegyék pártoktól független, székely érdekei ügye

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerinti. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Postatakarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Asszonyokról — asszonyoknak.

A világháboru eseményei sorában figyelemre méltó az a tény, hogy például Szerbiának, Montenegrónak, sőt Belgiumnak még asszonynepe is rá volt kényszerítve arra, hogy a lövészárokbeli fáradságos munkát és szenvedést megossza a férfakkal. Nem, mint vöröskeresztes nőlegyek jutottak el az asszonyok a tűzvonalig, hanem azért, mert a férfiak elfogytak. Segíteni kellett tehát a harcoló katonáknak torlaszok emelésében, a védőművek építésében, kocsiknak, ágyuknak a sártengeren keresztüljuttatásában, nehéz őrszolgálatban.

Hogy ez mit jelent a nő fizikuma vagy pedig társadalmi elhelyezkedése szempontjából, azt még a legedzettebb feminista sem tudja elképzelni. Csakis az, aki a szenvedéseket végig élte. Csakis az tudja mérlegelni, s megalkotni azt az ítéletet, hogy az asszonynak mégis csak jobb ügy, — ha nem is valami rózsás — mint a hogy minálunk, vagy Németországban van...

Mi egyenesen fel akartuk szabadítani asszonyainkat a háboru szenvedéseitől. Se az asszony, se a gyermek, — a jövő generáció — ne tudja azt, hogy most háboru van. Ezt akarja elérni még az államhatalom is s ezért bevételeinek igen tekintélyes részét hadisegély formájában juttatja el az asszonyokhoz és a gyermekekhez. Ezen fáradozik a társadalom is, mert hiszen tudjuk nagyon jól, hogy a mely országból az asszonyokat is kipusztította a végzet, ha leigázták azt, többé a

régi formájában feltámasztani nem lehet.

Mindebből világosan következik az, hogy a mi asszonyainknak valamennyire hálásaknak kell lenniök. A háboruban ő reájuk csak a kikerülhetetlen munka vár. Egyébként maradtak a régi viszonyok között. Éppen ezért simulniok kellene az adott helyzethez és tartózkodniok kell minden olyan dologtól, a mi a nemzetnek amúgy is tulságosan igénybe vett erőit fogyasztja.

Itt van a többek között a ruházódás kérdése. Sokan panaszkodnak és jajdulnak fel, hogy a fényűzés nemhogy alábbhagyott volna, hanem inkább megnövekedett. E révén pedig ezrek és ezrek vándorolnak ki az ellenséges külföldre. Nemcsak a jobbmóduak pénze vándorol drága ruhákra, hanem még a hadisegélyek nagyrésze is. Igazán megbecsülni való jelentős tehát az a mozgalom, a mely a közelmúltban indult meg s a mely hadat üzen a fényűző ruházódásnak. Minden asszonynak meg kellene jegyeznie azt az aranyigazságot, hogy a ruha nem teszi szebbé legfeljebb fölünőbbé azt, a ki magára veszi. Az igazi szépség a legegyszerűbb ruhában is kitűnik. Ez a véleménye minden férfinak s aki ellenkező véleményen van, az csupán a női-nem alacsonyabb szellemi-nívóját akarja beigazolni. Holott nyilvánvaló, hogy a női-nem értelmi színvonala semmivel sem alacsonyabb, mint a férfiaké. Erre az értelmi vonalra appelálunk, amikor arra kérjük asszonyainkat,

hogy a ruházódásban legyenek takarékosak és egyszerűek. Ezt kívánja a mai szomorú helyzet és az ország anyagi érdeke.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium 1915. augusztus 27-én kiadott 249-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi császári és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora. (LXV. közlemény.)

Tamás Ferenc 14 sz. Udvm. Zetelaka 1895 hadifogoly (Oroszország). — Tamás József 14 sz. Csvm. Alfalu 1893 hadifogoly (Oroszország). — Tiboldi Dénes 3 sz. Udvm. Ujszékely 1893 hadifogoly (Oroszország). — Timár László 6 sz. Udvm. Kadicsfalva 1894 hadifogoly (Oroszország). — Tordai János 9 sz. Székelyudvarhely 1892 hadifogoly (Rjassan, Oroszország). — Török Miklós 10. század Kolozsvármegye Kide 1895 hadifogoly (Oroszország). — Török Zsigmond 2 sz. Udm. Jásfalva 1893 hadifogoly (Oroszország). — Toth István 4 sz. Udvm. Székelyszállás 1893 hadifogoly (Oroszország). — Tulit László 8 sz. Csvm. Kászonyfalva 1892 hadifogoly (Oroszország).

Vajda Ferenc 2 sz. Marostordavm. Székelybere 1895 hadifogoly (Oroszország). — Váta Lázár 11 sz. Csikcsobótfalva 1893 hadifogoly (Oroszország). — Veress István János 3 sz. Csvm. Gyergyóditró 1893 hadifogoly (Oroszország).

Zsok Péter 11 sz. Csikdánfalva 1892 hadifogoly (Oroszország).

Helyesbítés. A 82 sz. veszteség lajstromhoz: Bodea Vazul c. őrvetető Tavm. Kisfenes 1884 hadifogoly (Worones kormányzóság Moskau, Oroszország). A 122 sz. veszteség lajstromhoz: Kinda Péter 9 sz. Csvm. Gyergyótekerőpatak 1884 hadifogoly (Moskau, Oroszország). — Kozma György 5 sz. Szolnokdobokavm. Csicsókápolna 1892 hadifogoly (Nishnij-Nowgorod, Oroszország).

Morár János 14 sz. Csvm. Szárhegy 1893 hadifogoly (Oroszország). — A 140 sz. veszteség lajstromhoz: Bege Márton Elek c. őrvetető 7 sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1888 hadifogoly (Jalutorowsk, Oroszország). — Kolozsi Mihály 6 sz. Csvm. Borszék 1892 hadifogoly (Wolsk, Oroszország). — Kozán András 5 sz. Udvm. Szentegyházafalu 1892 (Wolsk, Oroszország).

(Folytatjuk.)

A negyedik hadikölcsön.

Diadalmasan álljuk a világháboru viharát. A példátlanul nagyarányu küzdelem azonban nemcsak Magyarország hadierjét, katonai erősségét ismertette meg, hanem a közgazdaság erejét is, a mint az eddig kibocsátott hadikölcsönök várakozáson felül elért sikerei nagyon meggyőzően bizonyítják ezt.

Nemsokára ismét itt lesz az ideje, hogy közgazdasági erőnk újabb tűzpróbát álljon ki: édes hazánk közeléből kibocsátja a negyedik hadikölcsön aláírási felhívását.

Hogy a hadikölcsön ügy pénzügyi, mint erkölcsi szempontokból milyen fontossággal bír, azt a negyedik kibocsátásról szólva, már felesleges bőven indokolni annál is inkább, mert az eddigi sikerek bizonyítják, mennyire megértette az ország a hadikölcsön jelentőségét.

Az új hadikölcsön újabb alkalom arra, hogy akik eddig otthon tartogattott felesleges pénzeiket a bőséges kamatozás dacára sem adták a haza oltárára, most mulasztásaikat pótolják és hazafiúi kötelességüknek eleget tegyenek.

De újabb alkalom abból a szempontból is, hogy a községi közigazgatás, a népnevelési és a lelkesítő kar együttes erővel és a legnagyobb buzgósággal mozdítsa elő hazánk anyagi érdekét. Ugy képzeljük a dolgot, hogy nemcsak a községhá-

zán, hanem az iskolában és a templomban is ki kell hirdetni a negyedik hadikölcsön felhívását s ezenkívül ha lehet, házról házra kell buzdítani az embereket, hogy bármily kis készletpénzüket befektetésével jegyezzenek hadikölcsönt. Az állam most éppen arra helyezi a fősúlyt, hogy a kisemberek kis pénzét is mozgósítsa és valóságos közgazdasági népfelkeléssel teremtsen elő a háborúra szükséges pénzt.

Eddig már meggyőződött róla a nagy közönség, hogy a korábbi hadikölcsönök kamatszelvevényei postai és adóhivatalnál, pénzügyhatározatoknál pontosan és könnyen beválthatók s így egyéni érdek szempontjából is nagyon jövedelmezőnek és biztonságosnak tűnt ki az állampapír. Remélhető tehát, hogy az a kevés idegenkedés, ami a szokatlanság miatt az állampapírokkal szemben még itt-ott tapasztalható, most már elenyészik s a haza nagy érdekén, a háború diadalmas kilátásain felbuzdulva, mindenki erejéhez képest meghozza újabb áldozatát a hadikölcsönre.

Vegye hát számba mindenki a pénzét és készüljön hazafias lelkesedéssel és nemes elhatározással a negyedik hadikölcsön jegyzésére!

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXVII.

Az 1915 július 15-én kiadott 211 sz. veszteség lajstrom szerint: Mokossiny Gábor tart. hadapród 30 hgye 1 sz. Marostvm. Marosvásárhely 1894, meghalt 1915 május 11 — 28.

Ardelean Miklós pött. 2 gye. Hszvm. Aldoboly 1884 hadifogoly (Beresowka, Oroszország).

Balázs András tizedes 22 hgye. 1 élelmz. Csikvm. Ditró 1874, meghalt 1915 márc. 12. — Balázs Miklós tart. dobos 2 gye. Hszvm. Kézdimárkosfalva 1886 hadifogoly (Nis, Szerbia). — Banda László 22 hgye. 1 élelmz. Tavm. Mezőtőhá 1876, meghalt 1915 május 9—10. — Bereczki András 22 hgye. 1 élelmz. Mtv. Szentháromság 1873 ms. — Bernáczy János 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Bala 1876 ms.

Dánér Ferenc pött. 2 gye 14 sz. Hszvm. Angyalos 1883 hadifogoly (Pestschanka, Oroszország).

Fazakas István őrzető, c. tizedes 2 gye. Hszvm. Gidófalva 1886 hadifogoly (Pestschanka). — Fortuna János pött. 2 gye. 7 sz. Hszékvm.

Zágon, 1881 hadifogoly (Jurjewetz, Oroszország) — Fodor Zsigmond 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Havadtó 1874 megs. — Fülöp Sándor 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Gyalakuta 1875, meghalt 1915 márc. 1.

Kaluger János 61 gye. 8 sz. Tavm. 1889 hadifogoly (Orenburg, Oroszország) — Kerekés József vadásztiszt 23 vadász. 2 sz. Marostvm. Marosvásárhely 1883 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Kis József 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Mezőfele 1876, meghalt 1915 márc. 1. — Kopacz György tizedes 22 hgye. 1 élelmz. Csvm. Csomafalva 1876, meghalt 1915 márc. 1. — Kozma Athanase 31 gye. 4 pötsz. Tavm. Vidály 1893 hadifogoly.

Máté Mihály 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Gyalakuta 1878, meghalt 1915 márc. 1.

Nicuj József tart. 2 gye. 16 sz. Hszvm. Alsócernáton 1881 hadifogoly (Pestschanka).

Pásztor Győző pött. 2 gye. Hszvm. Zágon 1887 hadifogoly (Julutorowsk). — Petrezyem György pött. 2 gye. Hszvm. Zabola 1888 hadifogoly (Soligalitsch, Oroszország).

Szabó Ferenc szakaszvezető 2 gye. 4 sz. Hszvm. 1888 hadifogoly (Pestschanka). — Sipos Dénes 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Szentháromság 1880, meghalt 1915 március 1. — Szabó János 22 hgye. 1 élelmz. Marostvm. Sáromberke 1874 ms. — Szigethi József pött. 2 gye. Hszvm. Zabola 1888 hadifogoly (Pestschanka).

Helyesbítések. A 96 sz. veszteség lajstromhoz: Márton István 2 gye. 15 sz. Hszvm. Lemhény 1879 hadifogoly (Pestschanka). — A 103 sz. veszteség lajstromhoz: Kiss Áron pött. 2 gye. 4 pötsz. Hszvm. Köpecz 1882 hadifogoly (Dauria, Oroszország). Mint meghalt volt kimutatva). — Kovács Dénes tizedes, c. szakaszvezető 2 gye. Hszékvm. Középafta 1889 hadifogoly (St. Duria. Mint sebesült volt kimutatva). — A 151. sz. veszteség lajstromhoz: Török András 2 gye. 6 sz. Hszvm. Esztelnek 1885 hadifogoly (Nishnij-Nowgorod). — A 47 sz. veszteség lajstromhoz: Baló Vilmos tizedes 2 gye. Hszvm. Nagybaczon 1885 hadifogoly (Oroszország). Mint sebesült volt kimutatva). — Fejér Tamás tart. 2 gye. Hszékvm. Szentivánlaborfalva 1888 hadifogoly (Wladimir, Oroszország). M. s. v. kitüntetve). — Fülöp István 2 gye. Csikrákos 1836 hadifogoly (Beresowka, M. s. v. k.). — Kozma László 2 gye. 11 sz. Hszvm. Zabola 1892 hadifogoly (Woronesch, Oroszország). M. s. v. k.). — Szabó Mihály 2 gye. 16 sz. Hszvm. Kézdiszentlélek 1890 hadifogoly (Pensa, Oroszország). M. s. v. k.).

(Folytatjuk)

Népjegyek megírók és mindenféle nyomtatványok készítőinek e lap kiadóhivatalában.

Olajmagvak termelése.

Ellenségeink látva, hogy fegyverrel legyőzni nem tudnak, azzal akarják kieroszakolni a győzelmet, hogy elzárják előlünk a tengert s lehetlenné teszik, hogy bizonyos szükségleteket külföldről fedezhessünk, pedig a hadviseléshez több olyan cikkre van szükség, amelyet itthon, elegendő mennyiségben nem állíthatunk elő. Ilyen a növényi olaj is, melyet sem a hadsereg, sem a polgári lakosság nem nélkülözhet, amelyet eddig külföldről s főleg a tengerentúli országokból hoztunk be.

Ezentul olajat külföldről nem hozhatunk s azért annak termeléséről itthon kell gondoskodnunk. Hazai viszonyaink a különböző olajnövények, különösen a len, mák, napraforgó és tökmag termelésére alkalmasak s ha ezeket eddig nagyobb arányokban nem termeltük, az csak annak tulajdonítható, hogy a gazdaközönség más, már megszokott növények termelésénél jobban megtalálta a számítását s így nem volt szüksége arra, hogy az olajnövények termelését is felkarolja.

Most azonban az olajnövények termelése hazafias kötelesség, mert másként a hadsereg olajszükségletét fedezni nem tudjuk s ennek a hazafias kötelességnek minden gazdának annál is inkább eleget tehet, mert a kormány gondoskodott arról, hogy az olajnövények termelése megfelelő jövedelemmel is járjon.

Egy most megjelent kormányrendelet az 1915. évi termésből származó len- és kendermag árát 100 koronában állapítja meg s ennek a rendeletnek kiegészítéseképpen a földművelésügyi miniszter egyezsége lépett az olajgyárakkal úgy, hogy a gyárak a termésnek ezen áron való átvételére kötelezettséget vállaljanak. Ehhez képest az olajgyárak hajlandók a lenmagnak olajmagnyerés céljából való termelésére a termelővel szerződést kötni oly módon, hogy a termelőt a szükséges vetőmaggal, — amelynek beszerzése ma igen nehéz és drága — ellátják úgy, hogy a termelő a termésből lesz köteles visszaadni s azonfelül a termelt magot a termelőtől minden viszonyok között, tehát békekötéses etén is métermázsánként 100 koronáért beváltják. Ezenkívül a lenmag kicséplése után fennmaradó szalma sem vesz kárba, mert azt, ha elég hosszú és ipari célokra alkalmas, métermázsánként 10 koronáért átvenni hajlandók.

Az olajgyárak a termelőtől átveszik a többi olajmagvakat is és pedig megfelelő, mintegy 100—150 korona körül mozgó áron. Ezekre nézve azonban előzetes egyezsége szükség nincs, mert az ezek vétéséhez szükséges vetőmagot a termelők könnyen beszerezhetik s az ezen magvakhoz való nagy kereslet folytán az azokért adható legmagasabb árat mindig megkapják.

Ily körülmények között az olajmagvak termelése a legjövendőbb termelési ágak közé tartozik s azért, aki azok termelésére vállalkozik, nem csak a hadviselésnek, de saját magának érdekeit is szolgálja. Amint értesülünk, a kendernek rostnyerés céljából való termeléséhez szükséges vetőmagot a megkívánt mennyiségben biztosítani nem lehetett s azért sokan, kik rendszerint kender szoktak termelni, vetőmag hiányában kénytelenek lesznek a kendertermelést mellőzni. Ezek a kendertermelést legjobban az olajmagnyerése végett való lentermeléssel pótolhatják, a tök termelésével pedig nem csak drága áron értékesíthető tökmagot nyerünk, de igen jó takarmányt is, amelylyel sikeresen pótolhatjuk a takarmányrét.

Az olajmagvak sikerrel termelhetők a bevetetlenül maradt területeken is, mert a lent körülbelül április közepéig, a napraforgót és a tököt pedig még május elején is vethetjük. A földművelésügyi miniszter megbízásából egy rövid utmutatás jelent meg a tavasszal vethető olajos magu növények termeléséhez. Ezt az utmutatást egyszerű levelezőlapon kifejezett kívánságára a földművelésügyi minisztérium könyvtára bárkinek szívesen megküldi.

SZÉKELY GAZDA.

A Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület lótenyészési szakértekezlete a vármegye gazdaközönségének élénk érdeklődése mellett folyt le Dr Wolff Gyula elnökle alatt. Az értekezlet célját Török Bálint ismertette; kiterjeszkedvén a megye tenyészló állománya csökkentésének okaira, a törzskönyvelés előzményeire és a tenyésztés fejlesztése, emelése és egyöntetűvé tétele érdekében való tömörülés szükséges voltára; az apaállatok fajtájának helyes megválasztására, mely egyébként az értekezlet célját is képezte. Az értekezleten Ketzán százados, a dési méntelep osztály parancsnokság vezetője nívós fajta-ismereti előadást tartott, mit a jelenvolt gazdaközönség élvezettel hallgatott végig. Az előadás után kifejlődött vitában részt vettek Dr Betegh Miklós földbirtokos kormánybiztos, Kimpel Antal, Erdélyi Elemér és mások. Kimondták, hogy a megyében létesítendő tájfajtához félvér méneket fognak használni és felkérlik a földmiv. minisztert, hogy a megye havasi jelleggel bíró vidékein a lipicai mén alkalmazhatóságát engedje meg. Egy vármegyei csikólegelő létesítésének sürgős szükségét kimondták és számos részletkérdés megvitatása után, a földmiv. miniszternek távirati üdvözlötletet küldtek.

Jegyezzen minden jó hazafi hadikölcsönt!

Irodalom.

Uár- és Uas cím alatt jelent meg az ismert munkásköltőnek Vanczák Jánosnak sikerült verses kötete. A kötet a költőnek szebbnél-szebb hangulatos és lelkekhez szóló, lendülettel megírt verseit tartalmazza. Különösen kifejező a kötetnek Vár című vezető költeménye, amely a háborus lelkeket átfogó vértengert siratja meg. A nagyszerű költemények közül, különös méltatást érdemel, a szintén háborus aktuálitással bír a Vashoz című költemény, amely az egykori vasmunkás keservét fejezi ki, a vasnak a kulturától eltért és a háboruban vállalt szerepe fölött. A rendkívül csinos címlappal díszített kötet ára 1 korona, a Népszava könyvkereskedés kiadásában jelent meg és kapható minden könyvkereskedésben.

HIREK.

— Majláth püspök körlevele.

Viszik tehát a harangokat. Leemelik a tornyokból az örökkévalóságnak szánt rengő szavú érckolosszusokat s zengő hangjuk ezután már harci zaj közepette, mint ágyulóvédék fogja hirdetni, hogy a magyart nem lehet legyőzni. A már felajánlott harangok leszerelése három héten belül megkezdődik. Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök a harangok igénybevételével kapcsolatban a tárgyban a napokbankörlevelet adott ki az erdélyi rkath. főesperesi hivataloknak, értesíti az egyes egyházközségeket arról, hogy a harangok leszerelése 3 hét múlva megkezdődik. Föltétlenül megkivánom, — mondja a püspök köriratában — hogy a harangok leszerelése simán, minden incidens nélkül történjék. A lelkészek azért kellőleg világosítsák fel a népet ez áldozatnak az egész hadviselésre s úgy az országra kiható fontosságáról. Nyugtassák meg a népet, hogy itt harangjainak csak ideiglenes nélkülözéséről van szó, mert a háboru után módjában lesz régi harangoknál szebbeket is beszerezni s úgy örömmel ajánlja fel most harangjait a haza oltárára. Elrendeli továbbá a püspök, hogy a lelkészek az átadásra kerülő harangok köriratát és jegyeit írják le s a plebánia levéltárába helyezték el. Az anyaegyházban az átadást a lelkész és a gondnok (távollettében egy egyháztanácsos), a filiákban, ha a lelkész nem lehetne jelen, az átadást egy gondnok eszközölje. Az átvételi jegyzőkönyv másolata az esperesi hivatal útján beterjesztendő annak bejelentésével, hogy a leszerelés okozott-e az épületben kárt, hogy a tényleges összeg biztos helyen költmenezve elhelyeztetett s végül, hogy az átadás rendben történt-e?

— **Az új hadikölcsön** nyilvános aláírása — mint értesülünk — április 19-én fog megkezdődni.

— **Csiktusnádi Dr Élthes Béla** m. kir. 24. honvédgyalozezredbeli népfelkelő segédorvost, a derék székely hazafit a német lovagrend lovagkeresztjével tüntették ki. Dr Élthes Bélának ez a második jól megérdemelt kiténtetése, melyet azok nyerhetnek el, akik nemesek és a jótékony s betegápolás terén a háboruban különös érdemeket szereztek.

— **Nyári időszámítás.** A német praktikusság új rendszert hoz be Magyarországon. 1916. április 30-án éjjel 11 órakor, az órákat 12-re fogjuk igazítani és aztán szeptember 30-án ismét visszavonjuk a mostani rendes időre. Ez a csekély fáradság pedig Németországnak 80 millió márká, nekünk és Ausztriának 56 millió korona megtakarítást jelent világitóanyagban. Nagyon helyes lesz ez a rendszer, mert a *reggeli félóra — estéli két óra* munkaeredményt jelent. Nekünk nem ujság. Pár év óta gyakoroljuk a „Székelyország” kiadóhivatalában.

— **Arany vitézségi érmek.** Két derék székely fiúról szól a hősi történet ezuttal. Gaál József, a m. kir. 24. honvédgyalozezred zászlósa, július 1-én, mikor Ruda mellett előnyomulást rendeltek el, veszedelmes helyzetét gyorsan áttekintve s nem törődve a rázuduló golyózáporral, kockára vetette az életét is és jügy vezette rohamra a szakaszát. Az ellenállhatatlan lendülettel véghez vitt támadásának az lell az eredménye, hogy betört a rendkívül megerősített ellenséges állásba, két géppegyvert nyomban elfoglalt, ugyanakkor hátba támadta meg az ellenséget. Egyedül az ő érdeme, hogy a század két géppuskán kívül még 216 embert is foglyul ejtett. A vakmerő és bátor zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki. György Árpád 24-ik honvédgyalozezredbeli tart. zászlós többszörös rohamban példás bátorságával tünt ki. Az ellenség már éppen tovább akarta hurcolni a tőlük zsákmányolt géppegyvert, melyet a zászlós az utolsó percben szerzett vissza. Arany vitézségi érem lett a jutalma hősiességének.

— **Házasság.** Foris Pál székelyudvarhelyi m. kir. adótsízt és *Karácsonyi* Margitka e hó 3-án tartották esküvőjüket a róm. kath. plebánia templomban Székelyudvarhely.

— **Május elseje az iskolákban.** A váltás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében 1916. május elsején minden iskolában ünnepély tartandó, a Kárpátok háborus fontossága méltatandó és az ünnepély után gyűjtés rendezendő az elpusztult kárpáti falvak javára. Mint a hogy a gorlicei áttörés alkalmával a múlt év májusában minden oldalról egyszerre szólaltak meg az ágyuk, úgy fog ez év május elsején d. e. 10 órakor minden iskolában felhangzani a Szózat, a Himnusz és a Kárpátok jelentőségét ismertető alkalmi beszéd.

— **Anglia minisztereinek a pápánál.** Ismét bebizonyult, — írja

a Budapesti Hírlap — a mit hirdetni meg nem szüntünk és az emberiség emlékezetének táblájára kitörölhetetlen betűkkel vésünk föl: Anglia ennek a háborúnak fáklyája és furiája, fölgyújtója és szitója. Mikor már aléltan roskadnak le szövetségesei a vérvesztéstől halovány arccal és szédőülő fővel; mikor a semleges szemlélő világ is türelméből kifogyva sürgeti a véget, és mikor a katolikus kereszténység feje az emberiség jövőjéért való aggodalmában szinte könyörög a földi hatalmakhoz, hogy vessenek véget az öldöklésnek: akkor *Anglia minisztereinek odaáll a pápa elé és azt mondja neki, hogy a háboru még öt évig fog tartani.* Vértagyasztó végig gondolni e jelenetet a szeretet apostola és a brit gőg és hatalmi örület hideg szívű képviselője között. De az angol premier szava hiu fecsegés és mi egyáltalán nem ijedünk meg tőle. Hiszszük, hogy Anglia hurcoltatná még öt évig a háboru szörnyű terhét szövetségeseivel, hogy ezek minél jobban gyengüljenek el, mikorra rut megcsalásuknak és érdekeik ellentétes voltának tudatára ébrednek. De kérdezze meg Asquith a magával tehetetlen Oroszországot és a sebében fetregő francia köztársaságot, hajlandók-e ő érette még öt évig vérzeni és el is vérzeni?...

— **Révész Cyrill halála.** Mindenütt részvétet keltett a hír, mely szerdán reggel beszárnyalta a várost Kézdivásárhelyt, hogy meghalt Révész Cyrill. Még előző nap tanított, este 7 órakor pedig halott volt. Szívizélhűdés ölte meg. 57 évet élt és ebből 31 évet töltött, mint áldozópap, az Ur szolgálatában. Nagymiveltségű és széles látókörű tanár volt. Szerette mindenki, aki őt ismerte és e szeretet népszerűvé tette az ő alakját. Öreg édes anyja és nővére gyászolják. Temetése e hó 14-én, pénteken délelőtt 9 órakor volt a plebánia templomból Kézdivásárhelyt. A gyászmisét Oláh Dániel főesperes mondta, a templomban Dr Szilveszter Ferenc tanár, a sirnál pedig Dr Péter János igazgató tartottak beszédet.

— **Adomány.** A székelyudvarhelyi cs. és kir. katonai állomás parancsnoksághoz a szegénysorsu izr. legénység számára a husvétl ünnepekre a következő adományok érkeztek: N. N. 50 K, Klein Zsigmond cég 50 K, Hirsch Rudolf 20 K, mely adományokért köszönetet mond a katonai parancsnokság.

— **A halál kaszája** — eltekintve a mostani háborutól — legborzasztóbb rendet vágott Magyarországon a tüdő gümőkór miatt meghaltak soraiban. Az 1913-ik évben meghalt 7 évnél fiatalabb 4209, 7 évnél idősebb 49.859, vagyis összesen 54.068 egyén. Ennyi ember esett a tüdővész áldozatául 1913-ban. Tehát az év minden napjának, minden órájában hatnál több ember hunyt le szemét tüdővész halál következtében A székely vármegyék e ki-

mutatásban: Csik 474, Háromszék 354, Marostorda 787, Marosvásárhely 73, Tordaaranyos 498 és Udvarhelyvármegye 430 elhaltal szerepel.

— **Hadi szükségletek.** A m. kir. központi ruhatár parancsnoksága pályázati felhívást bocsátott ki a folyó évi junius, julius és augusztusban szállítandó hadi szükségleti cikkekre. Ezek közül a következők készülhetnek a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kerületében: főzőcsésze fedővel, kulacs, lámpa csapszeggel és hordgyűrűvel. Továbbá csákány, ásó nyéllal, favágó fejsze, véső-harapófogó, kisasó, csákánybalt, szekerce nyéllal; ruhakefe, sárkefe, mázkefe, kötéláru, sátorcövek; mindenikből több száz s némelyekből sok ezer. Pályázati határidő folyó évi április 26-án d. e. 9 óra. Pályázni kívánók a székely kamaránál részletes felvilágosítást nyerhetnek.

— **Egy tanár háborus alapítóánya.** Dr Asbóth József Viktor minoritarendi áldozó pap és kézdivásárhelyi főgimnáziumi tanár 1000 (egyezer) koronát tett alapítványul a világháboruval járó nagy nemzeti erőfeszítés emlékének a kézdivásárhelyi főgimnázium körében való megörökítésére. Az alapítvány rendeltetésül az alapító azt a célt jelölte meg, hogy a kamatját évenként olyan jöviseletű és szorgalmas gimnáziumi tanuló kapja, akinek apja vagy más fenntartója a háboruban elesett. Évek multával pedig, amikor ilyen hadiárvák nem lesznek, egy olyan tanuló fog illetni az alapítvány évi kamata, akit a tanár testület a megjutalmazásra a legméltóbbnak ítél. A nemes, hazafias gondolkodásra valló szép alapítvány minden dicséretnél szebben bizonyítja, hogy a magyar tanárság egyes tagjai nemcsak hirdetik az áldozatkésztséget, hanem, akinek tehetségében áll gyakorolja is. Vajha mások is minél nagyobb számmal követnék e szép példát!

— **Hősi halál.** Ifj. Keresztes István, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82 es gyalozezred szakaszvezetője, az I. oszt. ezüst vitézségi érem és a porosz kir. hadi érem tulajdonosa, 23 éves korában, az orosz harcúterén szerzett betegsége miatt, hősi halált halt Brassóban, hol katonai pompával helyezték örök nyugalomra a katonatemetőben.

— **A korai tavasz** elmaradhatatlan hátránya — a fagy bekövetkezett. Bolond április 11-én hét tél, hét nyár váltakozott és 12-ikére virradólag már jó egymilliméteres jégkéreg vonta be a szabadban álló edényekben levő viz felületét. A háztetőkről vastag dért olvasztott fel a napsugár, mely melegen tüzött a virágözönben pompázó, teljes levéldíszolt gyümölcsfákra. Egyes fákról sárgult levelek, lefagyott virágbimbók hullottak, de azért még nincs veszve a gyümölcsstermés... Mindenki félve örült a gyönyörű tavaszi,

